

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánkozásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VI. évfolyam.

Szászsebes, 1902. Február 4.

19. szám.

Gyermekeknevelés.

A természet törvényei azt a kötelességet rójják az emberre, hogy családi életet folytasson, fajának továbbra való fentartásáról gondoskodjék. Erre irányulnak a Szentírás által a Teremtőnek tulajdonított ama intelmei hogy: „sokasodjatok és töltsétek meg a földet.” A magyar embernek nem is kell ilyen messzire menni buzdításért; elég, ha elfújja magának a nótát: „Páros élet a legszebb a világon!” Akár mint vegyük a dolgot, azt az egyet nem lehet tagadni, hogy az ember egyenest rá van utalva a családi életre s azon egy csöppet sem lehet irigyelni azt, kinek ebben nincsen része.

A családalapításra, vagy mondjuk saját háztartás berendezésére az emberiségnek azok az osztályai vannak legjobban rákényszerítve, melyeket hivatásuk kiszólít az emberi társadalom környezetéből s ráutalja arra, hogy távol ettől töltsék el életük javarészét. Ilyenek közé tartozik az erdészeti és vadászati altiszt is, kit terhes és irigylésre semmi esetre sem méltó hivatása és foglalkozása az emberi társadalomtól félre és távol eső erdőkbe, renges-telekbe szállítani kénytelen.

Mit tenne már most az emberiség ilyen száműzöttje, ha ezt az életet egymagára hagyatva kellene végig élni? Bizonyosan mihamarább

elpusztulna, mert a társas élet hiánya, a házias élet kisebb kényelmeinek, a rendes táplálkozásnak és betegségekben a gondos ápolásnak nélkülözése még a legerősebb szervezetet is megemészti.

Természetes, hogy ismerve ezt a nehéz helyzetet, az erdészeti vagy vadászati altisztnek első dolga feleség után nézni, hogy legyen olyan, ki vele magányát, örömét, bánatát megosztja s addig, míg őt kötelessége a házi tűzhelytől elvonja, szerény háztartását vezesse. Bevezeti tehát a höslelkű nőt szerény hajlékába — mert valljuk meg az igazat, kell ahhoz bizonyos foka a hősiességnek s nagy foka a szerelemnek, hogy egy gyöngé női teremtés vállalkozzék az ilyen remete élet terheinek a viselésére — s a fiatal pár szerelmesen turbékolhat a kis hajlékban, akár csak ott a közelükben a gerlepárok. A boldog fiatalember elmondhatja magának azt, a mit halhatatlan költőnk Petőfi mond 1847 Sylvester éjjelén:

Még csak egymagam valék
Tavaly ilyen tájban,
Az idén már kettecskén
Vagyunk a szobában.

Furesa lesz, ha már ez egy
Darabig majd így mén:
Eszendőre hármacskán.
Azután négyecskén.

Hát bizony ez így szokott menni rendesen a fiatal házassagnál, mert a szerelemnek nem csak virága, de gyümölcse is szokott lenni. A kicsiny hajlék régi csöndjét évről évre nagyobb zsivaj veri föl s a ház tájéka gyermekjátéktól elevenedik meg.

És az ifujság szerelmének fényes napjai fölé tornyosulni kezdenek a gond sötét felhői.

Azt a mérhetlen nagy örömet, mit az embernek a gyermek gagyogása, ragaszkodása, szeretete okoz, gyakran megrontja az aggodalom, hogy mi is lesz majd ebből a kedves teremtből, mire nagy lesz?

Addig, míg a gyermek kicsiny és csak a házi nevelésre szorul, még csak megy a dolog valahogy, bár ez sem a legjobban, mert az atyát kötelessége nem csak napokon, de éjjeleken át is számtalanszor távol tartja a családi tűzhelytől s midőn a hosszas fáradozástól ki-merülve családjá körébe ér, bizon inkább vágyik a test egy kis pihenésre, mint a gyermekekkel való bibelődésre, az anya pedig házi gongjai mellett csak kevés időt szentelhet a gyermekek nevelésének. De bezzeg, akkor jön még a nehezebb vége a dolognak, mikor már a gyermek felcseperedett és abba a korba jut, melyben már iskolai nevelésre szorul. Itt kezdődik még csak az igazi aggodalom, a testet, lelket egyaránt emésztő gond!

Könnyű annak iskolába adni a gyermekét, a ki bent lakik a faluban vagy városban s az iskola ott van a harmadik-negyedik szomszédban, vagy annak is, a ki ettől távol lakik, de a sors körülvette földi javakkal, de mit tegyen az a szegény erdészeti vagy vadászati altiszt, ki gyakran napi járőföldre van minden olyan helytől, hol a gyermeket iskoláztathatná s az irigy sors csak annyi keresetet juttatott neki, melyből csak alig hogy eltengetheti

életét? Itt bizon jó lenne az okos tanács, de ki tud ilyet adni?

Még ha csak egy volna a gyerek, hát talán lehetne először az addig keservesen, számos nélkülözés árán szerzett kis jószágocskát apránként eladogatni, azután a jobb jövő reményében egy kis adóságot is csinálni s így juttatni a gyermeket legalább a legszükségesebb iskolai tudományokhoz, a melyek alig elégségesek egyébre, mint hogy idővel kaszkapával a kezében megélhessen. Igen, de ha az ezen a téren rendesen pazar sors több gyermeket is juttat a szegény párnak, mi legyen akkor? Mert nem csak hogy nem illik, de nem is szabad egyik gyermeket a másik miatt megrövidíteni. Akkor bizon alig marad egyéb hátra, mint szépen otthon tartani a gyermekeket s az atyának és anyának kell elővennni az ábécét és palatáblát, hogy abból a kevésből, a mit ők maguk tudnak, még kevesebbet juttassanak kedves magzatjaiknak.

Ilyen nevelési, illetve iskolázási rendszer mellett bizon nem lehet fényes eredményt várni, mert a tanítói mesterség egyike a legnehezebbeknek s nem való az olyan embernek, ki annak minden csinyját-binyját nem ismeri.

Bizon nagy szomorúság az a szülőknek, midőn látják vadon felnőni azt a gyermeket, melyet szemük fényének tekintettek csecsemő korától s gondoskodva és aggodalommal óvták minden bajtól, hogy majd

TÁRCZA.

A pletyka története.

(A Bp. N. után.)

A megszólás művészete nem tartozik az új-kor találmányai közé, amennyiben szavahihető kutatók megállapították, hogy már a régi khinaiaknál egyiptomiaknál és izraelitáknál nagyban divatozott az a kellemes szokás, hogy elefántot csináltak a szunyogból, és hűségesen játszották a mai kávézenikék szerepét — kávé nélkül. És pedig az igazság kedvéért azt is be kell vallani, hogy nemcsak a gyöngé női nem gyakorolta magát a pletykázás művészetében, hanem bizony a teremtés urai is nagy buzgalommal segédkeztek az asszonyoknak ebben, a szó teljes értelmében vett hangversenyben. Általában már akkor is körülbelül olyan volt a viszony a két nem pletykázása között, a

milyen manapság is, t. i. a nők többnyire mindenféléről pletykálnak, de felületesen, míg ellenben a férfiak emberszólása kényesebb ugyan a tárgy megválasztásában, de az ő nyelvük élessége annál inkább belevág a szegény áldozat eleven husába.

A pletykázás körülbelül egykoru az emberiséggel és nem érdekesség nélkül való, ha megvizsgáljuk néhány főbb mozzanatában, hol és miképen elégitették ki az egyes nemzetek fiai és leányai a multban az emberszólás iránt táplált előszeretetüket.

A klasszikus ókorban az athéni politikusként és polgárnak az agora, vagyis a piac, mely az összes üzleti, politikai és vallásos életnek középpontja volt, továbbá a gymnasium, vagyis az az árnyékos és szellős helyiség, ahol a régi görögök a testgyakorlást végezték és amelyet később csarnokokkal, mulatóhelyekkel és fürdőkkel vettek körül, — ez a két hely mindig alkalmat nyújtott arra, hogy ott politizáljon és együttérző embertársainak kitalálja mindazt az újdonságot, a melyet felebarátairól tud. És azt, hogy mennyire értettek a

őreg napjaikra megtalálják benne támaszukat, gyámolítójukat, kiről fellegrákokat alkottak maguknak s azután látniuk kell, mint növekedik vadon, akár csak az erdő fája. Hány-szor irigylük azt a szegény embert, ki két keze munkájával keresi fekete kenyerét, de legalább ott élhet embertársai közt s megadhatja gyermekének az iskolai nevelést is.

Pedig ez, a miről itt írunk, nem agyrém. E sorok írója maga is ismer kinestári erdészeti altisztet, kinek négy iskolaköteles gyermeke van s nem részesítheti egyiket sem az iskolai nevelésben, mert harmincz kilométernyire körülötte alig van emberi hajlék, nem hogy iskola lenne. Történhetik pedig ilyen hazánkban, hol törvényünk van az iskolakötelezettségről s büntetéssel sujtja azt a szülőt, ki gyermekét nem iskoláztatja. Ugyan kérem, tessék itt alkalmazni azt a törvényt, de nem a szülő büntetésével, hanem azzal, hogy mód nyujtassék neki gyermekeinek iskoláztatására.

(Eolytatás következik.)

Az orvmadarak létfenttartási működése.

(Folytatás.)

A fortélyosságot és tervszerűséget illetőleg sajátos az, hogy a — bár indokolatlanul — „nemes“ orvmadaraknak nevezett sasok- és sólymoknál sokkal csekélyebb mérvben nyilatkozik meg az, mint más orvmadaraknál; ezeket a hiányokat azonban aránylag rendkívüli erejük, bátorságuk és egyéb előnyös tulajdon-

ságaik sokszorosán kipótolják. Eleinte azonban, mint fiók-madarak, az összes ragadozó fajok egyedei nagyon esetlenek, ügyetlenek a ragadozásban — nemcsak fizikai, de gyakorlati értelemben véve is, ami természetes; de ez csak olyanokra áll, melyek semmi gyakorlati oktatásban nem részesíttetnek szüleik által a táplálékul szolgáló állatok megkerítésében; mert ugyanis a szülők nem minden fajnál oly gyengédek ivadékaik iránt, hogy még fáradságos gyakorlati oktatásban is részesítenék azokat, hanem saját sorsukra bizzák. Mihelyt anyányiakká növekedve, többé-kevésbé képesek a repülésre, kiűzik a fészekből s ha a fészket elhagyni nem akarják, szárnycsapásokkal verik ki őket onnan, hadd tanuljanak meg saját erejükből megélni. Sőt némely szüle (héja, karvaly) néha még ennyit sem tesz, hanem egyszerűen végkép odahagyja családját, de a legjobb esetben is többnyire éhezni hagyja felnőtt fiait s ritka eset, hogy a szárnyrakelteteket csak rövid ideig is kint a szabadban etetné, mint ez némely orvmadárfajnak, például az ölyvnek, majdnem minden sólyom-fajnak és a sasok nagyobb részének szokása; mihelyest azonban képesek napi ételmüket megkeresni elüzi közeléből véreit. Éppen ily eljárást követnek e tekintetben a többi orvmadarak is és különösen azok a fajok, melyeknek birtokolt vadászati térkörüik (vadászterületük) van, hol nem csak más rokon-fajú madarat, de sőt saját ivadékaikat sem türik meg — ha már azok teljesen önállóságra képesek.

Természetesen az oktatásban nem részesült egyedek közül sok elvész, áldozatul esik tudatlanságának; a megmaradtaknál azonban végre is felülkerekedik az ösztön, ez a titkos utalás, ami az egyedet arra készíti hogy öntudatlanul is helyesen cselekedjék a maga javára. Erejével azonban az egyed öntudatos-sága és bátorsága is növekszik s végre a gyakorlat minden képességgel felruházza; szóval az orvmadár ragadozási képessége az életkorhoz viszonylik, Ebből

görögök az emberszóláshoz, legjobban bizonyítja Aristophanes, aki néhány vígjátékában szellemesen kigúnyolta honfitársainak pletykázó szenvedélyét. És bizonyára már Athén lakosainak is tömérdek kellemetlenséget és bosszúságot okoztak a klasszikus ó-kor gonosz nyelvei, mert alighanem náluk is követők nélkül maradt az a bölcshez illő válasz, amelyet Sokrates adott, mikor elmondta neki valaki, mennyi rosszat beszélnek róla a városban.

— Nem bánom én, — így felelt Sokrates — akár meg is verhetnek, — csak ne legyek ott!

A nyelvtornának azt a módját, amelyet népszerű nyelven pletykának tisztel az emeriség, a klasszikus ókor római polgára a fórumon, vagyis a piacon, közteren, továbbá a pompás fürdőkben gyakorolta. Ezek a nyilvános fürdők nagyszerű és kényelmes berendezésüknél fogva csakhamar az ókor közkedveltségnek örvendő kaszinóivá lettek. Itt minden újdonságot első kézből kaphatott az ember, a harctértről érkező hírek ide jutottak el először, ugyancsak itt nyílt az érdeklő-

dőknek alkalmuk arra, hogy az irodalom és művészet legújabb termékeivel megismerkedjenek. Ilyen körülmények között csakugyan nem csodálkozhatunk, hogy sok római polgár az egész napot a fürdőben töltötte, mert ezen a pompás tartózkodási helyen teljes kényelemben élvezhette a pletyázás minden gyönyörűségét.

A középkorban, mikor a keresztény országokban a fürdés szenvedélye alaposan leolvadt, a fürdőkaszinók helyett a borotváló- és hajnyíró-mütermekben lelt a pletyka barátságos otthonra. Különösen nagy fontosságuk volt ezeknek a szalonoknak Olaszországban, amelynek művelődéstörténetében a borbélyok és az ő mütermek hosszú időn át ugyyszólván vezető szerepet játszottak. Ennek az érdekes jelenségnek az a magyarázata, hogy Figaro ősei foglalkozásuknál fogva érintkezésbe jutottak a társadalomnak csaknem minden rétegével és így bőven nyílt alkalmuk arra, hogy megfigyeljék a kis és nagy embereket egyaránt. Az emberekkel való folytonos érintkezésben a bor-

folyólag minél idősebb az egyed, annál magasabb fokán áll a prédaszerzési képességeknek s. annál nagyobb az e tekintetben való gyakorlata. Ellenben a teljesen elagott, felette magas életkort elért egyedeknek szellemi életükkel együtt tevékenységi képességük is lazul, fogy, végre fizikai erejük teljes kimerültevel képtelenek lesznek életük fentartására és nyomorultul vesznek el. Akármilyen mesésen hangzik is, de nem egészen alap nélkül valók ám azok a sziklaüregekben éldegélő, részben lekoppadt testű, hollók által táplált vén sasokról szóló mondák, melyek itt-ott a mīthoszban fölmerülnek. Tényleg a hatalmas sasmadár: „a lég réme“, elvénuelve megszűnik a fürge nyulak, karsú özek, czifra tollú tűzokók ostroma lenni, proletárrá, tücsök-, sáska- és egérkergetővé, lesijágerre s végre szeméttisztogatóvá lesz és teng keservesen, míg a halál meg nem szabadítja szormorú, megúnt életétől. És ez nem fantázia, szentimentális képzeltetés, hanem többször megfigyelt, való tény. És sajátságos az, hogy az ily elvénhedt madarak mily keveset gondolnak életükkel s szabadságukkal! Nem egy példa van arra ugyanis, hogy egyes elagott sasok, keselyük védekezés és a legcsekélyebb menekülési kísérlet nélkül engedték magukat elfogni. A „Vadászlap“ is említi egy hasonló esetet, mely szerint egy igen idős szirti sast (*Aquila chrysaetus*) egy rendkívüli magas fa tetején fogtak meg, mely egészen nyugodtan, még szárnyát sem lebbentve, várta be a fára kúszó munkás közeledését. Megfogatásakor is a legnyugodtabban viselő magát s épen semmi félelmet vagy menekülési hajlamot nem mutatott, mintha tökéletes szellemi és fizikai tompultság vett volna rajta erőt, csak merev és büszke tekintetű szemei villogtak félelmes tüzzel. — Egy ízben magam is láttam ily elvénhedt, félmeztelen sast, melyet egy magas sziklaodúból fogtak ki s amely oly szelíd, ragadzkodó egyén volt élete fogytaig, mintha mindig emberek közt élt volna s mintha érezte volna

szegény, a kegyelem-kenyér halálját. — Amily önmegadással viseli sorsát némely elagott ragadozómadár, ép oly vadak, rakoncátlanok és óvatosak az életvirágokban levő sasok és más orvmadarak: vadászat alkalmával azonban a fiatal leventék gyakran minden óvatosságot mellőzve, vakmerő könnyelműséggel, helyesebben mondva teljes gyakorlatlansággal rohannak a biztos veszedelembe. Így megesik, hogy egy-egy ostobább vércsefiók a kotló és a többi tyúkok közvetlen közelében szedegető kis csibék közé csap le bizonyos vesztére, mert az éber kotló menthetetlenül kivégezi. Sok tanulatlan fiatal kánya (*Milvus*) is részesül hasonló sorsban. Az öreg, tapasztalt, gyakorlati ügyességük s erejük öntudatában levő szárnyas ragadozók azonban soha sem cselekesznek megfontolás nélkül, hanem meggondolva, körültekintő óvatossággal, e mellet azonban törhetetlen erélylyel intézik támadásaikat. Ezen általános szokástól csakis a legnagyobb kényszerítő körülmény: az éhség téríti el őket — kivált fiaik nevelése alkalmával, — midőn például a héja öreg ludat (mely azután derekasan elbánik vele), vagy egyéb, nálánál sokkal nagyobb és erősebb állatot támad meg, — vagy midőn a fiatal kánya öreg tyúkra csap le, mely azután ijedtében nekiiramodva, jól meglovagoltatja, beviszi a pajtába vagy az istállóba a hátán, ahol az összesereglett háromfiak menthetetlenül agyonvagdalják, vagy a kakas bánik el vele. Van ezenkívül még egy rendkívüli szimptoma, minek hatása alatt az orvmadár valóban bolond dolgok elkövetésére vetemedik s ez az örülség; e jelenség azonban ritkán ötlök fel; elbizakodott, vakmerő, vagyis igazi nevükön nevezve: félbolond egyének azonban gyakran akadnak közöttük is, ép úgy, mint az emberek között; hanem ezek a legridegebb, legszenvedélyesebb természetűek közül valók, minők a sasok és kiválóan a szirti sasok, héják és karvalyok közt nem is ritkán akadnak. A halvágosas (*Pandion haliaetus*) néha akkora halakat

bélyok természetes esze nagyon kicsiszolódott, úgy, hogy nemsokára a borotva hősei közül a legszemesebbek író tollat fogtak a kezükbe és pedig részint abból a célból, hogy megfigyeléseiket szatirikus költeményekben megörökítsék, részint pedig azért, hogy azokat akiknek arcán néha óraszámra elbabráltak, ezalatt burleszk és homorsztikus dalaikkal mulattassák. Minthogy pedig az olaszok már természetüknél fogva nagy hajlandósággal viseltettek a szellemesség és éle iránt; ez az előszeretetük természetesen a borbélyok és utcai énekesek rögtözéseiben is kifejezésre jutott, amely rögtönzéseknek tárgyát többnyire a városi- és napiesemények szolgáltatták. És az olasz borbélyok műtermei, ha nem is mindig szülőfészekai, de legalább is lerakódóhelyei voltak ezeknek a gunyolódó daloknak és költeményeknek, amelyeket azután a szalonokban megforduló vendégek kilencvenkilenc percentje nagy élvezettel terjesztett el mindenütt a városban, de természetesen a hallott történeteket megtoldották a saját ízlésük szerint választott részletekkel. Mint általá-

ban mindenben, ami a szellemi életet illeti, úgy ezekben a borbély-pletykákban is Florenz vitte a középkorban a vezérszerepet, különösen a Mediciek alatt.

Olaszországból kiindulva, csakhamar lábrakapott a borbély-műtermek emberszólási jelentősége a többi európai államban is és az egész középkoron át a borotva hőseinek szalonjaiból kerültek ki a legáltalánosabb elterjedésnek örvendő pletykák. Azt a nagy művelődés-történeti jelentőséget azonban, amelylyel az olasz borbélyok műtermei birtak, semmiféle más ország Figaróinak nem sikerült elérniök

Az új és a legújabb kor sok világhírű pletyka-fészekkel örvendeztette meg az emberszólás lelkes híveit. Ezek közül a legáltalánosabb népszerűségnek örvendenek a kávéházak és kaszinók, ahol az emberek a világfontosságú eszméket szokták megtárgyalni, továbbá a kávéházak ártatlan összejövetelei, végül a modern zsurok látogatói is nagy buzgalommal gyakorolják magukat a felebaráti szeretet művelésében. Valóban ezeknek a társadalmi nagyhatalmaknak ke-

megtámad, melyek súly és erő tekintetében többszörösen felülmulják őt. Példákat tudnék felhozni, hogy a szirti sas erős szarvasbikát és sörtevadat támadott meg! A hetvenes évek elején Szeged mellett a Tiszából egy rendkívüli nagyságú potykát fogtak ki, melynek hátán, a husba egészen belenőtt karmokkal, egy rétisas (*Haliaetus albicilla*) csontváza függött, melyet mint a maga nemében igazán érdekes unikumot, Csikós halászmester mutatott be nekem. Igen valószínű, hogy e csontváz szintén valamely elbizakodott, erejét és képességét túlbecsülő egyéné lehetett, melyet azután támadására az erős nagy hal magával a víz alá lerántott s ekkép befűlladt.*) Ehhez hasonló, szinte a félőrültséggel határos elbizakodottságot, különösen a párosodási időszak alatt figyelhetni meg egyes példányoknál, amidőn ugyanis az anélkül is ideges természetű orvmadarak ingerültsége rendkívüli módon fokozódik s néha oly hatványozott mérvben támad fel, hogy a madár megőrül bele. Különben — eltekintve az imént tárgyalt kivételes esetektől — általában el lehet mondani, hogy különösen az öreg, kitanult orvmadarak rendes körülmények közt ritkán feledkeznek meg az óvatosságról s előrelátó ravaszság tekintetében sokszor a legpraktikusabb rókán is tútesznek. Nem egykönnyen engedik magukat ugyanazon módon kétszer rászedni vagy tévútra vezetni a prédától vagy ellenségüktől s az egyszer tapasztaltakat mindig hasznukra fordítják s nagyítás nélkül való ténynek állítható, hogy mindegyik, mielőtt tesz, tervez, számít, következtet, meghányja veti előbb a dolgot, szóval gondolkodik és azután igen öntudatosan cselekszik.

(Folytatás következik)

Lakatos Károly.

*) A harminczas években Svájcban történt, hogy egy örült állapotban levő szirti sas egy nagy házi sertést támadott meg, majd pedig az azt védelmező embereknek rohant neki. — Nielson svéd ornithologus is hoz fel egy örültségi esetet, mely szerint egy lapponiai bagoly (*Strix lapponica*) örült állapotban egy, a réten ároktisztítással foglalkozó munkást megrohant és minden módon igyekezett hátába kapaszkodni. L. K.

gyetlen nyelvével szemben a középkor borbélyműhelyei valóságos jótékonyági intézetek voltak.

És a legszomorubb a dologban az, hogy nem igen van kilátás arra, hogy egyhamar elkövetkezzék az a boldog idő, mikor az emberek a saját dolgaikkal fognak foglalkozni és a maguk ajtaja előtt söpörnek.

Dr. Simon Vilmos.

ADOMÁK.

korán érett gyümölcs. — Tiszteletes: Lássuk tehát mit tanultak a gyermekek a számtanból. Ki tud közületek tizik számlálni folyékonyon?

— Bodor Pali: Én! Egy, kettő, három, négy, öt, hat.

— Tiszteletes: Jól van flam! Füstös Pista folytasd te.

— Füstös Pista: héi, nyolcz, kilencz, tiz, alsó, felső, király, disznó!

— Tiszteletes: Jól van flam, leüldetsz; látem, hogy ember lesz belőled.

Kérdések.

Az Erdészeti Ujság közelebb hozta ugyan egymáshoz a szétszórta élő erdészeti és vadászati altiszteket s módunkban van egymást legalább név szerint megismerni, de én ezt az ismeretséget kevésnek tartom s szeretném kibővíteni olyan módon, hogy ha már személyesen be nem mutatkozhatunk egymásnak, legalább képmásunkat lássuk. Ezt elérendő, legcélszerűbb lenne szerény véleményem szerint lapunkban közölni azoknak a tisztelt kartársaknak arcsképeit, kik ezt óhajtanák. Kérem ennél fogva a szerkesztőséget annak szíves közlésére, hogy mi módon lehetne ezt eszközölni?

Feleletek.

A kérdést bajos megoldani, mert az tetemes anyagi áldozattal jár. Lapunk csak abban az esetben vállalkozhatnék erre, ha a szükséges clichét vagy annak előállítás költséget az illető beküldené. Egy ilyen clichének az ára a postaköltségekkel együtt 14 korona. Természetes, hogy vett használat után a cliché az illetőnek tulajdonába menne át, mi által elérné azt, hogy arcképét bármely nyomdában akár ezrekre menő példányban elenyészőleg csekély költséggel sokszorosíttathatná. Az ilyen arckép mellé azután oda lehetne irni a rövid életrajzi adatokat: születési helyet és évet, végzett tanulmányokat, a szolgálat részletezését stb. Nem lehet tagadni, hogy ez az ujtás különös érdekességet kölcsönözne lapunknak s nagyban hozzájárulna a testületi köteléknek szorosabbra fűzéséhez.

Különfélék.

Mühle-féle kertészeti értesítő éppen most jelent meg magyar és német kiadásban és kívánatra ingyen küldetik meg. A Mühle Vilmos temesvári cs. és kir. udvari mag- növénykereskedés által kiadott új értesítő valóságos mintakatalogus, a mely ritkítja párját; kiállítása ép oly finom mint elegáns, dúsan van ellátva ábrákkal és a mi a fő: minden szakértelemmel és tanulmányosan van leírva úgy, hogy a laikusnak és kezdőnek nemcsak ajánl, hanem minden cikkről kimerítően ad felvilágosítást; benne van a vetés ideje, a következő eljárás és úgy a növény mint a virág leírása, miáltal kitűnő útmutatóul szolgál és némely kertészeti szakkönyvet fölöslegessé tesz. Minden kert- és földbirtokosnak ajánljuk, hogy ezen katalogust küldesse meg magának.

Régi földrengések. A legrégibb földrengések, melyekről tudósításunk van, a bibliában szerepelnek. Némely helyen, például a 114-ik zsoltár, fukar szavakkal is mintaszerű leírást ad. Ezen földrengések közül is a legrégibb az, mely a Noah-féle özönvizzel kapcsolatos, s melynek leírása szinte szóról-ssóra megegyezik az 1872-ben Niniveh romjai között Nabopolaszár könyvtárában talált, agyagtáblára ékírással írt Izbudar-éposz egyik énekével. Az elbeszélés tehát nem is Palesztinában keletkezett, hanem Babylonból származott át a zsidókhoz. Suessnek

sikerült kimutatnia hogy ciklonok kíséretében föllépett földrengés dühöngött a Perzsa-öböl területén. A vizeknek a földből való felbuggyanása, amelyet sokan hitetlenül bibliai tulzásnak gondoltak, a mezopotámiai fiatal alluviumos talajt pompásan jellemzi. Egész hasonló tünevény játszódott le 1827-ben az Indus torkolata körül, midőn a Rann of Cutch egy tekintélyes területe a tengerbe süllyedt. Sőt a földtani viszonyokkal ismeretlen észlelő előtt valóságos csoda ment végbe: a földből kiemelkedett az Ullah-bund, Isten gátja, mely az ország többi részét megmentette.

Harcz a farkasokkal. Usicza szerb faluban, egy lakodalmas házból a násznép éjnek idején három szánon haza akart utazni. Utközben a farkasok megtámadták őket. A farkasok és a násznép között kétségbeesett küzdelem volt, amelyben a farkasok maradtak győztesek. A násznépből egy se tért vissza. A küzdelem helyén másnap csak csontokat és véres ruhafoszványokat találtak. A hóval borított térség több méternyire pirosra volt festve a fölfalt emberek véréből.

Különös ételek. Indiában fecskefészek és a tengeriuborkák szolgálnak tápláléknak de egy londoni lap ezeknél még sokkal különösebb ételeket sorol föl. Az orszlánhús kitűnő, a tigris hús ellenben kemény. Hogy a medvehús milyen jóízű, az már nem új dolog. A medvesonka és a medvenyelv a legfinomabb csemegék közé tartozik és Angliában még azt is tudni vélik, hogy Németországban a medve májából kolbászt készítenek. Az elefánthus élvezhetőségét illetőleg nagyon eltérők a vélemények. Az indiai és afrikai bennszülöttek elsőrendű csemegének tekintik, az európai elefántvadászk azonban elefántpecsenyére soh'se kíváncsiak. De hogy az elefánt lábából pompás étel kerül ki, azt a lehiresebb szakácsok is elismerik. A rinocerosz hús, mely izére a marhahús és disznóhús közt áll, más hús hiányában egyáltalán nem megvetendő. A majom husáról Wallace híres angol zoológus azt állítja, hogy ize a nyulhúsra emlékeztet. A jaguár piszkos természetű vadállat, de hús igen jóízű és gyöngye, mint az ürü hús. Londonban legújabbán a kenguru húsát is becsülni kezdik, amit eléggé bizonyít az, hogy ezerszámra importálják Ausztráliából a kenguru farkokat. Hogy milyen jó a kenguruhús, azt persze már sokkal régebben tudják Ausztráliában, ahol a kenguru-levest a legnagyobb delikateszek közé sorolják. Nagyon gyöngye, fehér és jóízű a krokodil hús, a fokahús fekete és csunya, de szintén nagyon élvezhető Angliában a mokus, Olaszországban pedig a legkülönbözőbb éneklő madarak kerülnek pecsenye alakjában az asztalra, Floridában pedig az apró és cifratollu madaraktól ragout készítenek. A föld kerekiségének sok helyén azonban még ezeknél is furcsább éledeleket is esznek. A khinai étlap sok ételei, amelyek közt bogarak és pókok is szerepelnek, eléggé tanuskodnak erről. Érdekes emberek a geotagok akik földet esznek, nem éhségből, hanem ösztönből. Leginkább a forró égő alatt fordulnak elő. A föld, melyet fogy asztanak, zsiros, erősszagú agyagföld; Németországban a Kyfäuser-hegy homokbányaiban a munkások kővaj nevű agyagot kennek a kenyérükre. A skadináv tartományokban az ugynevezett hegylisztet eszik; Finnországban a kenyérlisztet keverik vele. Orinokóban az ottomakindianok az egész esős évszakban vörössesszürke földdel táplálkoznak.

Az erdőtörvény revíziója. A Hunyadvár-megyei gazdasági egyesület az erdőtörvény revíziója, illetőleg a védőerdők tulajdonosainak nyújtandó kárpótlás tárgyában egy igen részletesen kidolgozott emlékiratot készített s azt pártolás végett úgy a társegyesületeknek,

valamint az egyesületek országos szövetségének megküldötte. Az emlékirat kifejti, hogy a védőerdők miatt mennyire határok közé szorul a legeltetés. Az állami adó elengedése ezzel nem ér föl. E mellett szükséges volna az erdőbirtokosokat országosan kárpótolni az őket ért károkért. Azok a védőerdők, a melyeknél hozzáértő közegek nincsenek, az 1898. évi XIX. törvénycikk értelmében szervezett állami erdőhivatalok kezelése alá vonandók. Az ily erdők mindenféle kezelési járuléktól mentessé tészenek és az üzemtervek is hivatalból készíttessenek el. Az erdő védelmére szükséges személyzet az állam által alkalmaztassék és a mennyiben az erdő semmiféle című jóvedelmet nem hajtana, a költségek országosan a közadók módjára fedeztessenek.

Száztizennégy óráig a föld alatt. Freiburg-ból táviratozzák: Tegnap sikerült egy Menikol nevű bányamunkást, a ki a Kappes bányában egy akna beomlása következtében szerencsétlenül járt, nagy fáradsággal kiásni. Menikol, a ki száztizennégy órát töltött a föld alatt és majdnem öt napon keresztül sem ételt, sem italt nem kapott, nagyon jókedvű volt, a mikor a föld színére került és legelső szava ez volt: Holnap görbe napot csinálunk; és ezekkel a szavakkal el akart rohanni, de a munkások utána siettek és elvitték a bányászotthonba, a hol most akarata ellenére gondosan ápolják. Az orvosok nem engedték meg neki, hogy az első napon sokat egyék. Menikol két napig egészen el volt borítva földdel s addig kapargált ujjaival, a melyekről a bőr és a köröm egészen levált. a mig sikerül magát a földből kiszabadítania. Menikolt most negyedszer temette be a föld; egyszer Felső-Ausztriában huszonnégy óráig, aztán Ázsiában ötvenhat óráig és harmadszor Felső-Sziléziában nyolcvannyalc óráig volt a föld alatt.

A madarak repülőtehetsége. A madarak vajmi gyakran mesés nagy utat tudnak megtenni. Az angol tudományos zoológiai folyóirat szerkesztője a múlt ősszel csodálatos dolgot figyelt meg. Az Atlanti Óceánt járó nagy hajón volt, a mikor egy sirályt pillantott meg, a mely a hajó fölött keringve, leereszkedett s a parancsnoki hid egy mélyedésébe huzta meg magát. A zoológus lehetőleg észrevétlenül igyekezett a madarat megfigyelni s bámulva látta, hogy a kimerültség vagy a fáradtság legkisebb jelét sem veheti rajta észre. A madár épp oly élénk volt, mint bármelyik társa a szárazföldön. Mintegy negyedóraig pihent a kis állat, majd a levegőbe emelkedett, huszonöt méter magasra szállt föl s hirtelen fordulattal keletnek repült s mihamar eltűnt Viharos idő volt aznap, az eső esett és délnyugat felől heves szél volt. A legközelebb lévő száraztöred, Írland hétszázhusz tengeri mérföldnyi messzeségre volt a hajótól. A madár tehát körülbelül az Atlanti Óceán közepén volt. Majdnem úgy tetszett, hogy Istennek ez a kis teremtmény szívében akarja átröpülni e hatalmas Óceánt s hogy ez a kísérlete sikerülni is fog. Ha elgondolja az ember e jóformán mérhetetlen messzeséget, a kedvezőtlen időt s a madár parányi voltát: bámulattal kell adózni e tehetségnek, a melyhez mérten Santos-Dumont repülőkísérlete még csak a kezdet sikerének sem mondható.

Madárpusztítás Egyiptomban. Rég ismert dolog, hogy Itália a madárpusztítás hazája. Afrika északi partvidékén, különösen pedig Egyiptomban szintén az olaszok hozták magukkal ezt a szokást, melyet most már minden belföldi üz. Ha itt a szeptember, óriási hálókat feszítenek ki karók között a part mentén. Persze az énekes madarak, amelyek halálfáradtan érkeznek meg a partra, csak úgy potyognak a hálókba, ahonnan már nincs menekülés. Óriási mennyiségű madarat fognak s pusztítanak el ilyen módon. A fürjek ellen valóságos

irtóháborút indítottak. A fürj-fogással leginkább a beduinok foglalkoznak. A part mentén óriási területeken sás- és nád-kötegeket helyeznek el. A fürj halálrafaradva érkezik a partra s elbujik ezek alá a kötegek alá pihenni. A beduin azután végigjárja a területet s összefogdossa a magukkal tehetetlen fürjeket.

Se rkesztői üzenetek.

Müller György urnak, N. Kanizsa. Előfizetve augusztus 15-ig. Az év végeig majd még 3 kor. fog jární. Vecserdi György urnak, Tisza. A beérkeett 4 koronával június végeig rendezve van. Kerai János urnak, Szkerisora. Igazsága van, július 1-ig. Polcz József urnak, Bisse. A beküldött hirdetményt köszönettel vettük. Előfizetés dolgában márczius 31-ig rendben vagyunk. Baska Imre urnak, P. Borosjenő. A lap minden kedden reggel kerül itt a postára s ha valahol késés van, annak csak az ottani posta lehet az oka Sziveskedjék ott kissé utánna nézni. Sütő András urnak, Mikes. Bognár Ferenc urnak, Gesztenyész. Potyondy Kálmán urnak, Igal. A beküldött 8, 4 illetve 2 korona előfizetési díjat köszönettel nyugtázzuk

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Sz. 3635/1901.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNYI KIVONAT.

A szászsebesi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Capata István szászcseri lakos végrehajtónak Dregiciu Joan szászcseri lakos végrehajtást szenvedő elleni 112 kor. tökekövetelése és járulékal iránti végrehajtási ügyében a szászsebesi kir. járásbíróság területén levő Szászcseri Község határára fekvő a szászcseri I. Rész. 330 sz. tjkvben A + 3, 4, 6—8, 13 rendsz., 2308, 2446, 2942, 2943, 3169, 3238, 296 hr. sz. az I. Rész. 308 sz. tjkvben A + 1 rend 531, 532, hr. sz. az I. Rész. 60 sz. tjkvben A + 1, 4, 7—14 rend. 97/1, 98/1, 886, 2626, 2647/1, 3703, 2823/2, 3417, 3522 és 3579 hr. sz. alatt ingatlanokra 1971 Koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelt árverést és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi Márczius hó 14-ik napján d. e. 9 orakor Szászcseri közseg házána! megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42. § ban jelzett árfolyamát számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyiministeri rendelet §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. Járásbíróság mint tkvi hatóság.
Szászsebesen 1901 évi Deczember hó 1-én.
Demsinszky, kir. aljbíró.

Karók

különféle fenyőfából 1—2 méter hosszúságban kerestetnek megvételre, Mohácsra szállítva. Ajánlatok az árnak ezer darabonkint való megjelölésével az Erdészeti Ujság szerkesztőségébe küldendők.

Ajánkozás.

Erdőőri szakiskolát végzett és a szakvizsgát jó sikerrel letett egyén megfelelő alkalmazást keres. Szives ajánlatok a következő ezimen küldendők: Pintér erdőőri, Kajár (Győr megye).

1—2

Kitünő minőségű

Erdészeti magvak

Kaphatók

FARAGÓ BÉLA

Magyar Fenyőmag Pergető Gyárában,
Zala-Egerszeg.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, satkantyukban, vadász, vivo és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javitások is elfogadtnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Szeglédén

Unghváry László

500 holdas szőlőtelepe és gyümölcsfaiskolájának, valamint borüzletének részletes árjegyzéke megjelent s ingyen és bérmentve küldetik. Saját termésű 2-szer fejtett kitünő új bor ára 18 frttól felfelé. Hordóval szolgálhatok. Viszonteladók kerestetnek.

Első rangú egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsátása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabású, izlésteljes csinos kiállítású

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megalégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Övjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteti óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája

Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálunk és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10 - ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KESZPENZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.